

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előljáróságoknak egész évre 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Kubinyi Géza főispán a vármegyéhez!

Jelen alkalmi számunkra *Kubinyi Géza* főispántól következő, a vármegye közönységéhez intézett, felhívást kaptuk:

„Negyedszer kell Gömörnek tanúságot tenni gazdasági háborunk porondján arról, hogy a kötelességtudás idehaza is oly szent tulajdona minden embernek, mint odakünn a harcok világában, ahol sokszor nemesak étellel, de halállal is szeretni és védeni kell a hazát.

A negyedik hadikölesön sikere érdekében megkezdve a propagandát öt helyen szóltam szíveimnek meleg szavával és szeretetemnek őszinte hangján a vármegyémhez, de sem időm, sem elfoglaltságom nem engedi meg, hogy minden ember ajtaját megkopogtassam.

Ezúton küldöm el kérő szavam Gömör- és Kishontvármegye minden lakójához s ezúton küldöm az öt helyen elmondott beszédem rövid kivonatát, elvárva, hogy az ügy nagyságához és magasztosságához való készséggel mindenki tegye meg kötelességét.

Nem áldozatot és nem adományt kérek a nemzet számára, de biztos alapu kölesönt, amely után nemesak busás kamat, de a béke áldása és egy szebb jövő virágzása is következik mindnyájunk számára!

Rimaszombat, 1916. évi május hó 5-én.

Kubinyi Géza
főispán.”

A negyedik hadikölesön gömöri akciója.

A negyedik hadikölesön, amely talán a béke kölesöne, talán a végső diadal utolsó pénzügyi ütközete, Gömörben megkezdte diadalmas útját, amely szorosán össze van kapcsolva azzal a nimbuszal, amely körüllegi az első három hadikölesön nagyszerű eredménye nyomán a vármegye gazdasági életét és hazafias gondolkodását.

Közel harmincznégy millió koronát eredményezett a három hadikölesön gömöri akciója s minden jel arra mutat, hogy a negyedik hadikölesön sem marad eredmény és dicsőség tekintetében az eddigiek mögött.

Kubinyi Géza, főispán vezette eddig is a hadikölesönök gömöri akcióit, az ő energikus keze intézi a most szönyegen lévőnek sorsát is.

Agitációs körutra indult e vármegyében s a nagyobb gócpontokon összegyűjtve a környék vezető tényezőit, hatalmas szavának súlyával ad lendületet — a negyedik hadikölesön gömöri propagandájának.

Szerepléséről a következő tudósításunk számol be:

I. A rimaszombati értekeztet.

Április hó 25-én, húsvét keddjén délelőtti 10 órakor a vármegye háza nagyterme tele volt a hadikölesön sikere szempontjából értékes közönséggel.

Kubinyi Géza, főispán ült az elnöki székbe, mellette *Lukács Géza* alispánt láttuk. Az értekeztet jegyzőkönyvét *Gál István*, vármegyei aljegyző írta.

Kubinyi Géza megnyitó beszédében a győzelmek és diadalmak meg nem apadó, nagyszerű sorozatáról emlékezik meg. Diadalmak és győzelmek váltakoznak a világháboru során, de a váltakozás csak abban nyilvánul, hogy hol keleten, hol nyugaton, néha délen és néha északon van részünk bennük, de mindég ott, ahol a mi és szövetségeseink hadvezetősége akarja. Fiaink, testvéreink, sőt sokan elmondhatják, hogy apáik küzdenek Magyarország nagyságáért és boldogságáért s ebben a küzdelemben óriási szerepet játszanak az anyagi erők, amelyek biztosítása érdekében negyedszer szól a vármegye közönségéhez.

A meleg elismerés hangján szól a megye lakosainak eddigi nagyszerű viselkedéséről és szeretettel, bizalommal kéri, hogy teljesítse most is mindenki kötelességét.

Ezután *Fényes Sándor*, a Rimaszombati Takarékpénztár vezérigazgatója állott fel szólásra.

Uj csapásokat, amelyeken a negyedik hadikölesön akcióját vezetni kell, nem tud megjelölni, mert szerinte a leghelyesebb az, melyen a vármegye illusztris vezetői eddig haladtak. Kétségtelen tény az, hogy azok a gyönyörű jelenségek, melyek eddig a hadikölesönökkel kapcsolatosan Gömörben mutatkoztak, ismét napfényre kerülnek. Beszél arról, azokról a csodás szépségű jelenetekről és eseményekről, amelyeket eddig tapasztalt. Van egy vagyonos ember a vármegyében, aki egy félmilliót jegyzett s tud olyan asszonyról, aki az utolsó megtakarított pénzét is odaadta. Annak a szellemnek kell most is dominálnia, amely eddig eltöltötte a közigazgatási tisztviselőket, jegyzőket, lelkészeket és tanítókat lelkes munkáját s akkor meg lesz a kívánt és az eddighez hasonló eredmény. Kivárt kell ahhoz, hogy biztosítva legyen a mindnyájunk által kívánt siker.

A főispán e-upán arra kéri a jelenlévőket, hogy tekintettel azon körülményre, hogy jelen-

leg nagyobbbrészt asszonyok vannak otthon, igyekezzenek ezeket rábírní a hadikölesön jegyzésre és megvilágítani előttük annak előnyeit.

Széman Endre prelátnus-plébános beszélt ezután.

Ahhoz, amit itt hallott, hozzá tenni semmit sem tud, *Kubinyi Géza* főispán mindenki szíveből beszélt. Köszönetet mond azért, hogy ily lelkes energiával fog hozzá a nagy munkához. Igéri az összes lelkészek nevében, hogy minden erejükkel és tehetségükkel igyekezni fognak a siker érdekében közreműködni, mert ma bünt követne el az, aki nem teljesítene legmesszebbmenőleg kötelességét.

Lukács Géza alispán markáns szavakkal világított reá a helyzetre. Az ő lelkét ugyanolyan érzelem hevíti, mint a főispánét s szerinte az egyedüli helyes irány, amelyben haladni kell az, melyet a hazafias érzés szab meg. Az a teendő, hogy szívvel, lélekkel szolgáltatassa mindenki azt, ami az anyagi erejétől telik.

Czinke István református esperes a református lelkészi karnak lelkes csatlakozását jelentti be és színes szavakkal ecseteli a hadikölesön sikerének nagyfontosságát.

Ezután *Kubinyi Géza* ismételtlen kéri a közönséget a lelkes részvételre s az értekeztet bezárta.

A szép számú közönség lelkesen éljenezte meg a vármegye főispánját, alispánját s az összes szónokokat.

II. A tornaljai értekeztet.

Április hó 25-én, kedden d. u. 2 órakor Tornalján tartott értekeztet *Kubinyi Géza*, főispán, utjában *Gál István*, vármegyei aljegyző kísértte.

Az értekezteten, mely a Fehér-Ló szálloda nagytermében volt, a tornaljai és ratkói járás községei szép számmal voltak képviselve. A Sajóvígyének uri közönsége közül ott láttuk a következőket: *Szentiványi Árpád*, *Hevessy Bertalan*, *Hámos Árpád*, dr. *Radvánszky György*, *Tornallyay Zoltán*, *Szilárdy Béla*, *Hevessy László*, *Madarassy Iván*, *Hevessy Béla*, *Janssen Pál* stb.

Az értekeztet *Kubinyi Géza* főispán nyitotta meg. Hálás szívvel mond köszönetet az eddigi hadikölesönökkel szemben tanúsított lelkes magatartásért s kijelenti, hogy Gömörvármegye bámulatos példáját mutatta a kötelesség teljesítésnek.

A harctéren küzdenek és véreznek a véreink — itthon gazdagság lel tanyát a gazdaember otthonában. Egy félesztendő mult el azóta, hogy legutoljára felemelte szavát a hadikölesön érdekében s ez alatt a félesztendő alatt történelmet irtunk, amelyet itthon könnyelt szemekkel olvashattunk s amely a magyar történelem sok dicsősége között talán a legszebb és leghatalmasabb. Hiszi, hogy a háboru nem tart már soká, de bármédig is tart, a vége csak győzelem és diadal lehet. (Éljenezés.) A nagyszerű mű tökéletes befejezéséhez pénz kell. Ennek előteremtése a kötelességünk most s ezért jött a szép Sajóvígyére, ahol a nép értelmes, gaz-

dag, józan felfogásu és szereti a hazáját. — Az alispán üdvözlését is jelenti. A közigazgatási tisztviselők, jegyzők, tanítók s az intelligencia — ha kell — verejtékes homlokkal munkálkodjanak a siker érdekében. Csak a néphez fordulhat most, mert a néphez jött vissza az előző hadikölcsönök pénze. Azzal végzi beszédét, hogy nekünk nem békére van szükségünk, nem mindenáron kiereszünk békére, de diadalra s a diadal nyomán fakadt béke áldásaira.

E szavakat lelkes éljenzés követte, majd *Hevessy Bertalan* beszélt.

Ez a terem, — mondotta — melyben álunk, Magyarország mostani helyzetét leginkább jellemzi. Délelőtt sorozás volt benne, a vérünket adtuk; délután az eszközt keressük. Délelőtt büszkén konstatálta a sorozó bizottság, hogy évtizedek óta nem volt ily szép emberanyag, mint amely ma mérce alatt állt, most délután reménnyel tekint arra, hogy a nemzeti védelem érdekében a hadikölcsön akciója is sikeres lesz. Hálásan üdvözlö a főispánt és biztosítja úgy is, mint egyén, úgy is, mint a nép barátja s mint az egyik pénzügyi vezetője mindent el fog követni, hogy a siker nagy és teljes legyen.

Ezután *Szentiványi Árpád* szólalt fel.

— Katonáinkat bámulva nézi a világ — mondotta — ezeket fegyverrel, municzióval és élelemmel ellátnunk kötelességünk. Ezt parancsolja a nemzeti becsület. Ne mondhasa senki az ellenségeink táborában, hogy lelehadt a magyar lelkesedés izzó tüze. Gömörvármegye ezen vidéke nem volt és nem lesz szükkeblő. Isten áldását kéri azokra, akik pénzüket adják kölcsön a nagy küzdelemhez!

Kubinyi Géza főispán bucsuszavában kijelenti, hogy aki a hadikölcsönjegyzés érdekében munkálkodik, nem végez dicséletesebb munkát, mint az, aki a harctéren küzd értünk.

Az értekezlet ezután véget ért.

III. A putnoki gyűlés.

Április hó 26-án, szerdán d. u. fél 3 órakor Putnokon a Vám vendéglő nagytermében tartott gyűlést a vármegye főispánja, melyet megelőzőleg a Kaszinó nagytermében bankettet adott tiszteletére a Putnoki Takarékpénztár r. t.

A gyűlésen sokan vettek részt Putnok és a járás vezető emberei közül, az elnöklő főispán mellett *Molitorisz Zoltán* főszolgabíró ült. A jegyzőkönyvet *Gál István*, vármegyei aljegyző írta.

Kubinyi Géza megnyitó beszédében körülbelül ezeket mondotta:

— Régen ismeri a putnokiakat s ezek is régen ismerhetik őt. Kevés ember van, aki háza küszöbét át ne lépte volna s hivatala ajtaját meg nem kopogtatta volna. És kevés lehet, aki onnan segély vagy tanács nélkül távozott. Most ő jött el kopogtatni a szívekhez és lelkekhez. Élet halál harcot folytatunk, illetve ma már csak az élet harczáról lehet szó, mert ebből a küzdelemből mi csak élettel, dicsőséges élettel kerülhetünk ki. De ehhez a végső küzdelemhez pénz kell. Az állam polgáraitól kéri kölcsön ezt a pénzt, úgy, amint ezt már három ízben tette. Két fia van, mindkettő a harctéren küzd, szegyenlené, ha itthon volnának. Büszkén mer az emberek szemébe nézni, mert tudja, hogy teljesítette kötelességét. Ilyen büszkén nézzen mindenki és emelje fel a fejét szeretettel, erélylyel s ha kell erőszakkal működünk a siker érdekében.

Molitorisz Zoltán, főszolgabíró melegen üdvözlö a főispánt s ünnepeles ígéretet tesz, hogy a járása minden lehető meg fog tenni.

Ezután *Payer János* putnoki plébános beszélt s a lelkészek nevében tett erős ígéretet arra, hogy lelkiismeretbeli kötelességüknek fogják ismerni a hadikölcsön sikerének munkálását.

Kubinyi Géza szeretetteljes bucsuszavai után az értekezlet véget ért.

IV. A pelsőcezi értekezlet.

Vasárnap, április hó 30 án délelőtt 9 órakor Pelsőcezen, a városháza nagytermében volt gyűlés.

Ott volt a rozsnyói járásnak alsó része és csetneki völgye, a tornaljai járás felső része, a jolsvai járás, Jolsva és Nagyrőcze r. t. város küldöttsége. A terem zsufolásig tele volt.

Kubinyi Géza főispán mellett *Nagy Elemér* rozsnyói járási és *Kuna Aurél* jolsvai járási főszolgabíró, *dr. Szontagh Vilmos* jolsvai és *Smál József* nagyrőcezi polgármester foglaltak helyet. A jegyzőkönyvet *Gál István* vármegyei aljegyző írta.

Lukács Géza alispán táviratilag mentette ki elmaradását, melyet családi körülményei indokoltak.

Kubinyi Géza megnyitó beszédében vázolja azt a meleg, szeretet- és becsületteljes viszonyt, amely őt a rozsnyói járáshoz s a jolsvai választó kerülethez fűzte és fűzi. Ha részben meg is szűntek ezek a kapcsolatok, a szeretet meg nem szűnt, sőt erősebben él és biztosabb alapú. Úgy érzi, hogy nemcsak a köz hatalmas érdeke hozta össze mindnyájukat, hanem az egymás megbecsülése és szeretete is!

Nehéz időket élünk, de ragyogó napfény süt felettünk. Beszél a háboru dicsőséges napjairól és eredményéről.

Ma Magyarország diadalmas béke felé tekint. Azt a békét, melyet megkötünk, megkötjük akkor, mikor mi diktáljuk. Mert ezt a háborut félig-meddig befejezni bűn volna magunk és utódaikkal szemben. Mert ha így lenne, az anyák félve szülnék gyermekeiket, hiszen már a bölcsőben kellene a sarkantyú és kard. Virágzó, szép jövőnek kell következnie. Hogy ezt elérhessük, továbbra is áldozatokat kell hoznunk. Rövid néhány napja, hogy 18 éves gyermekeinket katonának ajánlottuk fel. Azelőtt veszedelem volt, ha katonának kellett menni és sirtak az asszonyok — ma az megy szomorú arccal, aki gyengeségénél fogva be nem váltott. Ma rimánkodnak, hogy vegyék be, mert érzi mindenki, hogy kötelességét teljesítenie kell. De a katonának kenyér kell, fegyver kell s ahhoz töltény, s mindehhez pénz. Büszkén vallja magát Gömörvármegye főispánjának, mert ez a megye a hadikölcsönök jegyzésénél legfényesebben vette ki részét.

Kinél van ma a pénz? Annál a népnél, amely hivatva van a nemzetet fentartani. A paraszt népnél. Kamatos kamattal kapta vissza, amit eddig áldozott. Mint apa a gyermekéhez, testvér a testvérhez fordul hozzájuk. Ki elzárja a szívét és ládáját a nemzettől, az hitvány ember.

Ne számítson segítségre és pártfogásra, aki nem teljesíti kötelességét. — Így végzi beszédét: „Menjete haza, beszéljétek ezt és hirdessétek. Vezessék a lelkészek ma a népet a nemzet templomába és áldoztassák a nemzet oltárain. Szó szót adjon és Isten áldása legyen a munkán!”

Viharos éljenzés után *Dusza János* ref. lelkész beszélt. Fájdalmas dolog, amikor egy haldokló beteg könyörög az orvosnak, hogy mentse meg életét. Fájdalmasabb, mikor az éhező kis gyermek kenyeret kér s az édes anyja könnyező szemmel kénytelen a kenyeret megtagadni. De mindennél fájdalmasabb, mikor az édes anya kiált segélyért a gyermekeihez. Van-e gyermek, aki ilyenkor süket?... Most egy édes anya fordítja az ő fájó, bánatos tekintetét gyermekei felé, most a haza kiált mindnyájunkhoz. Szenved, sóhajtva nyög a mindnyájunk édes anyja: a hazánk. Huszonkét hónapja dől a küzdelem künn és itt bent is. Egyek vagyunk ma gondolatban és cselekvésben. A győzelemnek mindnyájan legyünk részei. Szolgálja mindenki hazáját. Vigye el mindenki áldozatát a haza oltárára.

Odaadjuk ma vallásunk legszentebb szimbólumát: harangjainkat, odaadjuk az utolsó falatunkat, mert méltók akarunk lenni őseinkhez. Azok előtt, akik ezen siker érdekében fáradoznak a hálának és hódolatnak kell kifejezést adnunk. Első helyen áll *Kubinyi Géza* főispán. (Éljenzés.) Távol áll tőle a hízogás gondolata, de az igazságot kimondani meri. Az isteni gondviselésnek hálával tartozik, hogy *Kubinyi Géza* ma a főispán. Mert ő a küzdelem sikere. Hogy a múlt évi invázióval megmaradhattunk családi tűzhelyünkönél, azt egyedül neki köszönhetjük. — Kövessük Őméltóságát mindvégig a győzelemig. Dicső seregeink a harctéren és Őméltósága idehaza igen soká éljenek!

Ezután *Kubinyi* főispán az asszonyokhoz intézte szavait s kérte őket, hogy ott, ahol a gazda vérevel áldozik, ők az anyagi eszközeiket adják kölcsön az államnak...

Czékus István úgy is, mint Pelsőcezi főjegyzője s úgy is, mint a rozsnyói járási jegyzői egyesület elnöke erős ígéretet tett, hogy a jegyzők minden erejükkel szolgálni fogják a nagy ügyet s üdvözlö *Kubinyi* főispánt.

A főispán megköszöni a szíves üdvözlést. Érzí, hogy ezt a szeretet diktálta. Örömmel beszél a jegyzők lelkes munkájáról s kijelenti, hogy a gömöri közigazgatás tisztviselői kara első büszkesége lehet az országnak. Ezzel a gárdával biztos tudattal indul a harcznak.

Csizi Béla pelsőcezi ref. igazgató tanító beszélt ezután. Hatalmas lendülettel emlékezik meg a főispán nagyszerű munkájáról s kijelenti, hogy aki ma azt állítja, hogy eleget áldozott a hazáért, az hitvány hazafi, ki nem érdemli meg a magyar nevet.

Kubinyi Géza szeretetteljes szavai után vége lett az értekezletnek.

A közönség lelkes érzéssel énekelte el a Himnuszt.

V. A rozsnyói gyűlés.

Vasárnap, április hó 30 án d. u. 2 órakor Rózsnyón a városháza nagytermében volt gyűlés, melyen a város intelligens társadalmán kívül jelen volt a rozsnyói járás és Dobsina város küldöttsége is.

A főispán azzal kezdte beszédét, hogy nagy ideje annak, hogy a rozsnyói járás közönségével ily szép számban van alkalma találkozni. A szeretet és bizalom hozta őket össze. A főispán programja: az akarat, munka és szeretet. Mindenkit egész életében szívesen pártfogolt, rideg őszinteséggel volt mindenkiel szemben. Ma ő a gyámolra szoruló. Nem saját érdekében teszi. A mindannyiunk érdekében jött segédelmet kérni. Közel 2 esztendeje dul a harcz. Elkeseredett, kibékíthetetlen, élet halál harcz. Mi fel nem idéztük. Nem vádolhatjuk kormányfőrfiainkat sem rosszhiszeműséggel, sem könnyelműséggel, sem ügyetlenséggel. Ma már fel-felcsillámlik a béke angyala. Nekünk kegyelemből béke nem kell. Nekünk kötelességünk ebből a küzdelemből győzelmesen kikerülni. Ha kell, elesett kedveseink számlálhatatlan nagy tömege közzé újabb tömegeket kell vinnünk. Nem azokat sajnáljuk, akik ott küzdenek, sajnáljuk önmagunkat, akiknek itthon kell a küzdelmet folytatnunk.

A nemzet három ízben fordult fiaihoz hadikölcsönért. A haza magához méltóan felelt erre a felhívásra s Gömörvármegye a legelső helyen áll. Kicsiny és szegény ez a vármegye és mégis a negyedik helyen áll a törvényhatóságok között a hadikölcsön jegyzések tekintetében. „E földön kívül nincs számunkra hely”, mert el vagyunk zárva s csak az önmagunk erejére vagyunk utalva.

Pénzre van szüksége a nemzetnek, hogy tovább folytathassa a küzdelmet. A gazda szegénységét, gondját elűzte a háboru. Ma szegény paraszt nincs! A háboru betegezése után a gaz-

Olvassuk a „Gömör-Kishont“-ot!

A vármegye közlönye! **G**zikkei eredetiek. : **E**rtesülései megbízhatóak. : **H**irrovata gazdag. **A** legrégebb gömöri lap!

Közgazdasági rovatát a gazdasági egyesületi titkár vezeti. **E**lőfizetési ára: egy évre 10 korona. — **K**özségeknek jegyzőknek és tanítóknak évi 8 korona.

daközönség gazdag, virágzó és életerős lesz! A háboru szülte árák óriási anyagi eszközöket nyújtottak a föld népének. Nem ajándékot kér, busás kamatot fizet a nemzet. Aki nem hajt zavára, rosszabb a bélpoklosoknál, mert azoknak a testében a nyavalya, ezeknek a lelke lesz megmólyosodva. Milyen boldog, aki adhat! Hiszen kabát nélkül az ember ember — becsület nélkül nem ember. Tartsa kötelességének mindenki meggyőzni embertársát, hogy ebből a küzdelemből a részét kivenni kötelessége. Ery kézzorításra hívta össze a népet, ismeri becsületes gondolkozásukat s szíve melegből üdvözlöket. (Taps, éljenzés.)

Dittel István kanonok-plébános a távol lévő püspök üdvözlését tolmácsolja. Kijelenti, hogy mély hatást tett a főispán beszéde. Mindnyájan meg fogják tenni kötelességüket. A legmélyebb tisztelet adóját hozza a főispán elé. A püspök már megtette az intézkedéseket s ő a szószék-ről hívta fel híveit. Valamennyi kartársra nevében tesz ígéretet a lelkes munkára.

Ezután Terray Gyula főesperes, udvari tanácsos beszélt.

Nem először van alkalma — mondotta — a főispánt ilyen szereplésben üdvözölni, tisztelhetni és követhetni. Beszél az idegen tőkék bizalmáról a mi hadikölcsönünkkel szemben. Ugy érzi, a negyedik hadikölcsön a béke hadikölcsöne lesz s minél jobban sikerül a hadikölcsön, annál közelebb lesz a béke.

Kubinyi Géza főispán ezután a lombardirozás előnyeit fejtegette s bucsu szavaiban meleg szeretettel kérte a jelenlévők lankadhatatlan buzgalmát és serény munkáját.

A közönség sokáig éljenzte a főispánt s lelkes hangulatban oszlott szét.

Sipeki Balás Lajos v. b. t. t., megyéspüspök felhívása a hadikölcsön ügyében.

Sipeki Balás Lajos v. b. t. t., rozsnyói megyéspüspök, aki az előbbi hadikölcsönök alkalmával is lelkes akciózt fejtett ki a siker érdekében, a napokban felhívást intézett egyházmegyéje papjaihoz és híveihez.

A felhívásból a következő részt közöljük: „Ámde, miként ezt más alkalommal is hangsúlyoztam, ezen anyagi előnyök mellett is előtérbe kell hoznunk a kölcsönjegyzésben rejlő erkölcsi szempontokat, ébresztgetvén a mindig lovagias magyar szívnek honfui nemes érzelmeit, amelyeknek hathatós felkeltése után önként adódik a legegyszerűbb népnél is a jó akaró, meleg érdeklődés, a sikernek legfőbb feltétele.

És ezeknek az érzelmeknek kiváltására — a jelek legáltalább arra mutatnak — itt a legjobb alkalom: már elhangzottak a legilletékesebb tényezőknek ajkáról a békének feltételei, ame-

lyek ha még oly burkoltan is, ha még oly sok nézeteltérésnek disszonáns hangjain is, de mégis csak úgy csengenek, mint a várva-várt, felejtést, vigaszt, enyhülést és megpihenést hozó békének messiási földről jövő harangbuzása. Ezekben a sejtelmes, annyi várakozással teli napokban, amikor mindegyik küzdő fél, úgy látszik, komolyan tűnődik azon, vajjon ellentelének erői, hadserege, municziója és vagyona meddig bírják még e titáni mérkőzést, következésképpen mennyiben kívánatos az elhangzott merev békefeltételeknek egymáshoz simítása, ma — ismétlem — mi sem fog esni akkora sullyal javunkra a békefeltételeknek mérlegén, mint egy oly eredménye a kölcsönjegyzésnek, amely mindennél erőteljesebben hirdeti világgá, hogy nemcsak hadseregünk állja rendithetetlenül a küzdelmet a becsületes béke megvívásáig, hanem itthon is minden kebel át van hatva attól a vágytól, hogy bármily áldozatok árán is, de az ő békéje valóban becsületes béke legyen, nyugalom, szabadság, erőteljes és lendületes nemzeti fejlődésnek az alapja — és ennek a vágnak beteljesítéséhez sem áldozatkészség, sem áldozat nem hiányzik, hanem állandó fejlődésben van. Egy ilyen eredmény kölcsönnek beláthatlan fontosságát és súlyát elsősorban az ellenfél fogja értékelni s ha belátja azt, hogy itt a kitartásban nincs hár, az anyagiak előteremtésében nincs hiány, saját érdekének fogja tekinteni, hogy békefeltételeinket tiszteletben részesítse.“

Az államadósságokról.

Az egyszerű, mindennapi életben sokan idegenkednek az adósságinálástól, pedig fejlettebb gazdasági élet el sem képzelhető kölcsönök felvétele, vagyis adósságok nélkül.

A nagyobb munkaképességgel, erővel és vállalkozási kedvvel bíró emberek kölcsönök útján szerzik meg munkálkodásuk terét és eszközeit. — A kölcsönökért kamatot fizetnek, amivel a különben heverő tőkéket gyümölcsözővé teszik, maguk pedig a fennmaradó hasznából vagyoni gyarapodáshoz jutnak. Mint a magánemberek nagyrésze, úgy az állam is nagyobb tevékenységre törekszik, mint amennyit saját mozgatható tőkéivel képes volna kifejteni. Nevezetesen a gazdasági élet, az ipar és kereskedelem fejlesztése érdekében létesít utakat, vasuti hálózatot, hajójáratokat, iskolák és más kulturális intézmények alkotásával fejleszti a műveltséget, gondoskodik továbbá az igazságszolgáltatásról, a lakosság és az ország közbiztonságáról. — Mindezen intézmények emelésénél az állam nem várhatja be, míg erre saját jövedelmei képesítik, hanem remélhető bevételeire hitelt vesz igénybe.

Az államhitelek ép úgy, mint a magánhitelezések módzatai, főlegte különbözők. A kisebb hitelű államok saját javaikat kötik le zálogul adósságaik biztosítására. Ely kötötte le a múltban Magyarország a szepesi városokat, Ausztria sóbányáit, Törökország és Szerbia dohányjüvedékét és legújabbban áruló szövetségünk: Olaszország új barátainak vámbevételeit a felvett kölcsön biztosítására. Fejlettebb gazdasági léttel bíró államok azonban ma már bőségesen kapnak pénzt, ha arról hitelezőinek egyszerű adós-levelet állítanak ki. Ezen adós-levelek különféle természetűek lehetnek.

A rövid és előre meghatározott időn belül visszafizetendő kölcsönök többnyire kincstári jegyek, vagy pénztár-jegyek kibocsátásával veszi fel az állam, míg a hosszabb idő múltán visszafizetendő avagy

visszafizetési kötelezettség nélküli kölcsönöket járadék-kötvények forgalomba hozatalával igyekeznek a pénzügyi kormányzat megszerezni. — Magyarország a világháboru reá eső költségei-

nek fedezésére mindkét fajtaból bocsát most ki kötelezvényeket.

Forgalomba hoz pénztárjegyeket, melyeket 10 év múlva köteles lesz névértékben beváltani és addig 5½% kamatot fizet ezen pénztárjegyek tulajdonosainak; kibocsát továbbá járadék-kötvényeket, melyek visszafizetésére az állam jelenleg nem vállal kötelezettséget, de fenntartja magának a jogot, hogy e kölcsönt 1921-ben felmondhassa és visszafizethesse. Ezen járadék-kötvények után 6% kamatot biztosít a pénzügyminiszter.

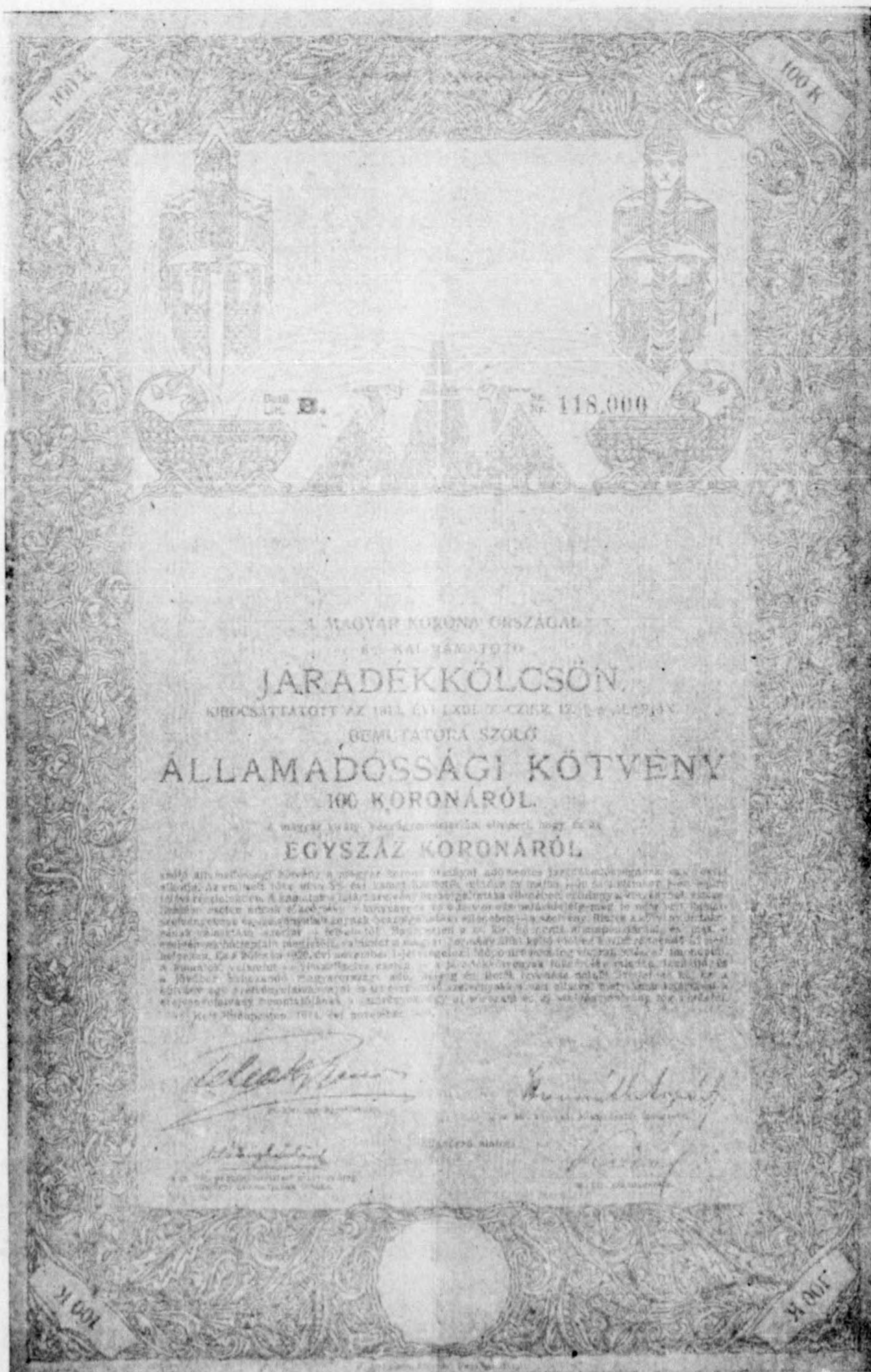
A 6% os járadék-kötvények kisebbített rajzát itt láthatják olvasóink.

Ugy a 6% os járadék-kötvények, valamint az 5½% os pénztárjegyek mindegyikéhez szelvényív van mellékelve, melyről a lejárt szelvény otthon levárandó és bármely pénztárnál, adópénztárnál vagy postahivatalnál beváltható.

Az ellenséges államok békés időkben otthon, saját népüknél helyezték el kölcsönkötvényeiket, a maguk lakosságától vették fel az állami kölcsönöket. Most azonban azok teljesen elvesztették bizalmukat, kimerültek és ellentelünk, élükön a legbüszkébb Angliával és a leggazdagabb Franciaországgal, idegenben könyörögnek kölcsönért. Saját népük már nem ad nekik hitelt s így a sivár lelkű Amerikához és a gyűlölt Japánhoz kell pénzbeli segedelemért fordulniok.

A mi nemzetünk békés időkben a külföldre volt utalva, de most lakosságunk minden rétege szívesen megnyitja tárczáját és örömmel jegyez hadikölcsönt, mert tudja, hogy saját fegyverünkkel és saját gazdasági erőnkkel, pénzünkkel győzedelmesen be tudjuk fejezni a háborút, melynek végső eredményeként Magyarországra új élet, fokozott jólét, erős gazdasági, szellemi és nemzeti fellendülés következik.

Fényes Sándor,
a Rimaszombati Takarékpénztár
vezérigazgatója.

Egy 100 korona értékű 6 százalékos hadikölcsön-kötvény reprodukciója.

Kubinyi főispán ezt mondotta Rozsnyón: „Ha kell, adjuk oda a kabátunkat is, mert kabát nélkül lehet az ember ember, de becsület nélkül soha!”

A IV. magyar hadikölcsön jövedelmezősége.

Hős fiaink a harctéren kivívták a magyar név dicsőségét. Győzelemről győzelemre haladva még ellenségeink bámulatát és tiszteletét is kiérdemelték. Hitünk és meggyőződésünk, hogy a háboru végén vitéz katonáink győztesen fognak visszatérni övéik szerető karjai közé.

A míg azonban hőseink édes hazánkat megvédelmezendő, a harctéren ontják értünk itthonmaradtakért vérüket, viszont mireánk is nehéz és terhes feladat háramlik, mert a mi kötelességünk módot nyújtani, hogy a hadvezetőség a harcot tovább folytathassa, — módot nyújtani, hogy katonáink élelmezése, ruházása akadály nélkül megtörténhessék és hogy a hadiszerek pótlása nehézségekbe ne ütközzék.

Ösmeretes egy régi hadvezérnek ama mondanása, hogy a hadviseléshez három dolog szükséges: pénz, pénz és mindig csak pénz. Ha ez már a rég elmúlt századokban is így volt, mennyivel inkább szükséges ez most, amidőn nem ezrek, de milliók állnak egymással harcolva szemben s amikor a hadi gépek és egyéb felszerelések a tökély legmagasabb fokára emelkedtek, előállításuk azontán e mellett sok milliárdokat emészt fel.

A magas kincstár a hadsereg szükségleteinek fedezése céljából most bocsátja nyilvános aláírás alá a IV. hadikölcsönt. Teszi ezt azon biztos tudatban, hogy a magyar nép, mely már oly sokszor adta jelét nemes áldozatkészségének — felbuzdultva hazafias érzelmeitől, nem fogja cserben hagyni most, amidőn talán rövid idő választ már el a véggyőzedelemtől — hőn szeretett hazáját és nem hagyja nélkülözni a messze távolban érte küzdő hősi fiait. Tartsuk tehát mindenkor szem előtt:

Hadi kölcsönt jegyezni hazafiai kötelesség!

De eltekintve ettől nemcsak hazafiai kötelességünknek teszünk eleget, ha hadi kölcsönt jegyzünk, de e mellett tetemes anyagi hasznot is érhetünk el. Mint állampapír ugyanis a hadikölcsön-kötvény teljes biztonsága, jövedelmezősége kiváló s így feltétlen első rendű befektetési papír.

Most már lássuk csak, minő jövedelmet érhetünk el a hadi kölcsön jegyzéssel!

A kibocsátási árfolyamot véve alapul a készpénzzel jegyzett 6% os járadékkölcsön kötvények 6 2/3% ot, az 5 1/2% os pénztárjegyek pedig 6% ot jövedelmeznek.

A befektetett tőke jövedelmezősége — a mellett, hogy csekély saját tőkénkkel aránylag nagy jegyzést eszközölhetünk, még lényegesen fokozható a lombardkölcsön igénybe vételével. Az aláírási felhívás II-ik pontja szerint az aláíró kívánságára az Osztrák Magyar Bank és a M. kir. Hadikölcsönpenztár tartozik a nyújtandó lombardkölcsönre nézve a hadikölcsönt jegyző ügyfeleknek kívánságára 1917. évi december hó 31-ig állandó 5% os kamatlábat biztosítani. Ezenkívül gondoskodni fog a kormány arról, hogy ezen kedvezmény a pénztárjegy kölcsönre nézve 1919. évi június hó 30-ig, a járadékkölcsönre nézve pedig 1921. évi június hó 30-ig továbbra is érvényben maradjon. Ha most már ezen kamatozást vesszük alapul, úgy azon esetben, ha például 10 000 korona 6% os járadék-

kölcsönt lombardkölcsön igénybevételével jegyzünk, az elszámolás következőleg alakul:

10.000 K 6% os ezimlet ára	9720 — K
erre készpénzzel befizetendő	1458 — K
lombardkölcsön utján fedezhető	8262 — K
most már 10 000 K után jár	
6% os kamat	600 — K
8262 K után fizetendő 5% os kamat	413 10 K

kamatkülömbözet 186 90 K, vagyis a befektetett 1458 K tőke után 186 K 90 f. jövedelem várható, a mi pedig 12 75% kamatozásnak felel meg.

Hasonló jövedelmet nyújt az 5 1/2% os pénztárjegy-kötvény is:

10.000 K névértékű pénztárjegy	
hivatalos ára	9220 — K
erre készpénzzel fizetendő	1383 — K
lombardkölcsönrel fedezhető	7837 — K
10.000 K után jár 5 1/2% os kamat	550 — K
7837 K után fizetendő 5% os kamat	391 85 K

kamatkülömbözet 158 15 K, tehát a befektetett 1383 korona tőke után 158 K 15 fillér jövedelem várható s így ezen összeg 11 45%-ot kamatozik. Hozzájárul még ehhez, hogy ezen jövedelem a 6% os járadékkölcsönnél 1921. évi június hó 30-ig az 5 1/2% os pénztárjegykölcsönrel pedig 1919. évi június hó 30-ig biztosítva van. Ezenkívül azonban még ez utóbbi értékpapiroknál figyelembe veendő még az is, hogy 1926. évi június hó 1-én a m. kir. Államkincstár azokat teljes értékben minden levonás nélkül készpénzben visszafizeti; ezen különbözlet pedig 10 000 koronánál 735 koronát tesz ki.

Mindezekből látható, hogy a hadikölcsönt jegyezni nem tisztán hazafias cselekedet, hanem biztos lukratívus üzlet is.

Nagy hordereje van különben hadikölcsönneinknek egyébként is közgazdaságunkra. Eddig ugyanis népünk különös ellenszenvvel viseltetett állampapírjaink iránt. Ezen ellenszenv következtében — sajnos — milliárdokat fizetünk kamatokban a külföldre, pedig miként most, úgy azelőtt is módunkban lett volna ezen összegeket itthon megtartani. Most már valószínűleg hozzászokik és megkedveli népünk az államkölcsönt s a jövőben nem engedjük ki országunkból ezen szépen jövedelmező, biztos befektetést nyújtó értékpapirokat.

De nemcsak ezen előnyt nyújtja majd nekünk államkölcsöneink itthoni elhelyezése, nemcsak a kibocsátási árfolyamból előálló hasznot fogja hazánk tőkét gyarapítani s így közvetve a közvagyonosodást elősegíteni, hanem nagyban hozzájárul majdán közgazdaságunk mobilitételéhez, hisz az értékpapír tulajdonosa akár lombardkölcsön utján, akár eladás utján bármikor könnyen értékesítheti azokat s így módon bármikor nehézség nélkül rendelkezhetik pénzével.

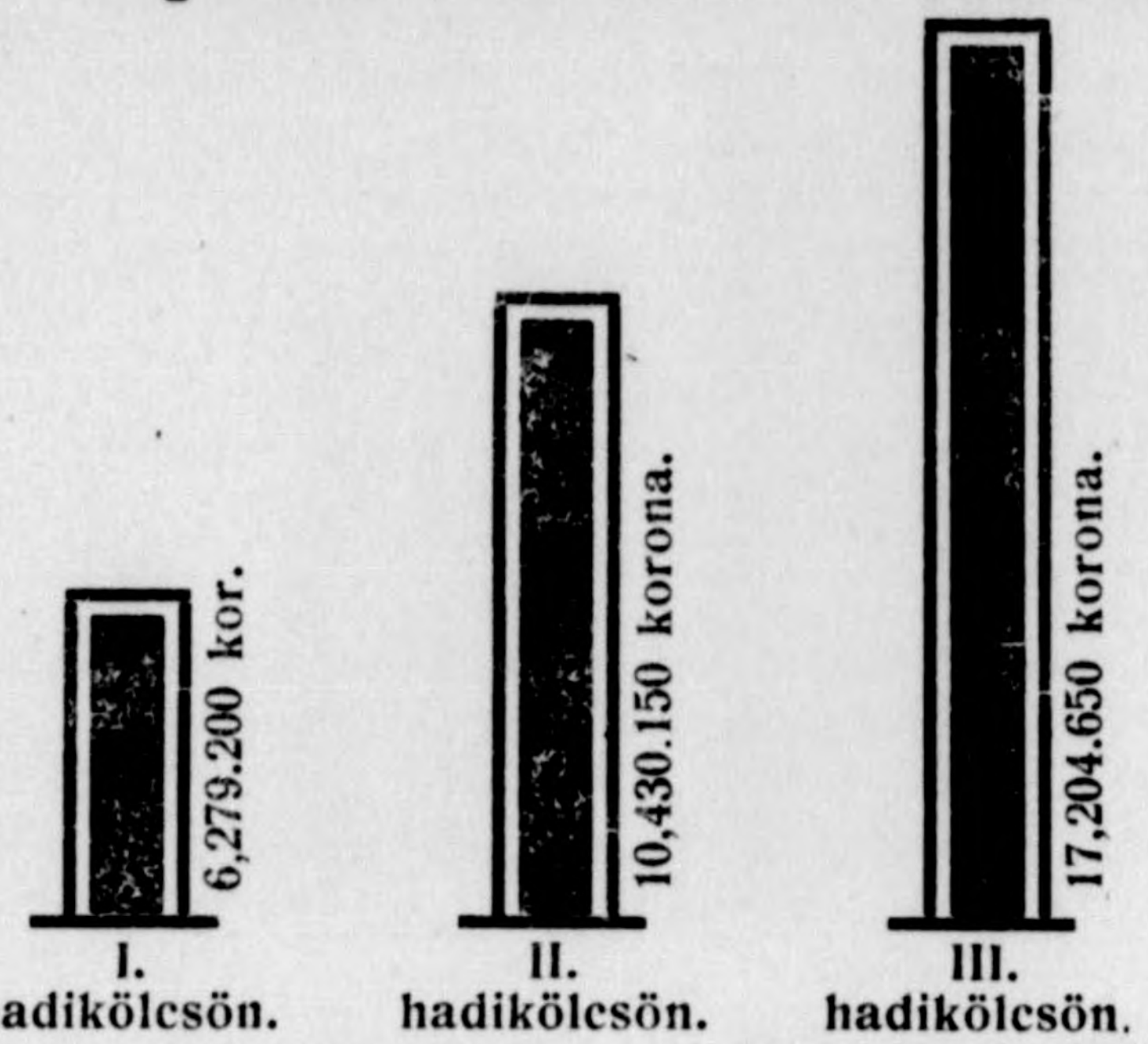
Mindez hozzájárul a közvagyonosodáshoz s ha fiaink a harctéren küzdenek hazánk jövő politikai jólétéért, viszont mi is — hadi kölcsön jegyzése által — öntudatlanul is előmozdítjuk annak jövő gazdasági felvirágoztatását, s amikor módot nyújtunk, hogy a megkezdett harcot dicsőségteljes győzelemmel befejezhessük, egyuttal megvetjük alapját nemzetünk gazdasági jólétének s így módon elérhetjük azon ósrégi vágyainkat, hogy országunkat politikailag szabad, vagyonos és gazdaságilag más országoktól teljesen független nép lakja.

Jegyezzünk hadi kölcsönt!

Müller Vilmos,
a Gömörm. Takp. és Hitelbank igazgatója.

Terray főesperes azt mondta Rozsnyón: „Ez a béke hadikölcsöne. Minél jobban sikerül, annál közelebb leszünk a békéhez!”

A hadikölcsönök gömöri sikerének ábrázolása.

Rajtunk áll, hogy a IV. hadikölcsön méltó legyen a többiekhez!

A negyedik hadikölcsönről.

Írta: GYENES FARKAS GYULA,

— a Putnoki Takarékpénztár vezérigazgatója. —

A negyedik hadikölcsön kibocsátásával Főispánunk öméltsága fáradságot nem ismerő buzgalommal törekedett a hazafias cél sikerének előmozdítását jársonkénti értekezletek tartásával népszerűsíteni.

Ezen értekezleteken öméltsága hazafias beszéde kapcsán megjelölte azokat az irányelveket, melyek szerint mindenkinek ki kell venni részét a hadikölcsön jegyzéséből, mert ez nemcsak hazafiai kötelesség, de tőkeelhelyezés szempontjából előnyös is.

Mielőtt valaki a hadikölcsön jegyzését elhatározza, három szempontból mérlegeli annak eredményét.

1. Megbízhatóság, illetve biztonság.
2. Jövedelmezőség szempontjából.
3. Hogy szükség esetén könnyen pénzzé tehető legyen.

Az első szempont minden kétséget kizárólag megvan, mert hol van jobban biztosítva a tőke elhelyezése, mint az államnál, különösen ha annak jövedelmezősége is biztosítva van.

Már pedig ha a tőkénk elhelyezését a második szempontból vizsgáljuk azon eredményre jutunk, hogy míg a 6% os járadékkölcsön 96 70 korona árfolyamon circa 6 2/3% kamatozást biztosít, úgy az 5 1/2% os pénztárjegyek 91 40 K árfolyommal tekintettel arra, hogy az állam azt tíz év múlva, esetleg előbb is névértéken vagyis 100 koronán váltja vissza, az így előálló tőkenyeresség tekintetbe vételével a tényleges kamatozás 6 1/10%-ra emelkedik.

Tehát jövedelmezőség szempontjából sem lehet több kívánnivalónk.

Ha végül a harmadik szempontból mérlegeljük a jegyzéssel járó érdekeltségünket, úgy azt találjuk, hogy annak eladása minden más papír eladásánál sokkal könnyebb, mert szükség esetén bármely bank szívesen közvetíti az adásvételt, vagy előnyös kamattétel mellett kölcsönt folyósít reá, tehát könnyen pénzzé tehető.

Ezen hadikölcsönök főelőnye abban van még, hogy 1917. december 31-ig 5% kamatfizetés kötelezettsége mellett az Osztrák-Magyar Bank és a Hadikölcsön penztár által megelőlegezettek, illetve azokra kölcsön vehető fel, tehát olyanoknak is mód és alkalom nyújtatik a jegyzésre, kik kellő tőke híján óhajuk szerint nem vehetik ki részüket a jegyzésből, mert a jegyzett összegnek csupán 15—20% át kell lefizetniük készpénzben vagy papírban, a különbözletet pedig olcsóbb kamat mellett kölcsön vehetik fel.

A „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság” Rimaszombatban elfogad: takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett. A „Magyar Általános Hitelbank” érdekkörébe tartozván, díjmentesen közvetít hadifoglyok részére pénzküldeményeket.

Különösen ajánlható a hadikölcsön jegyzése olyanoknak, kik nem bíznak a bankokban, pénzüket otthon elrejtve gyümölcsözetlenül hevertetik, míg ha ezt hadikölcsön jegyzésre használják, nemcsak honfiai kötelességüket teljesítik, de önmaguknak hasznót is, mivel a kihasználhatatlanul heverő tőkéjük 6%-os kamatot hajt: ha pedig pénzre van szükségük, a hadikölcsönt eladhatják, vagy arra kiváltságos olcsó kölcsönt vehetnek fel.

Jegyezzünk tehát hadikölcsönt.

Amilyen biztos, hogy

$$2 \times 2 = 4$$

olyan biztos a hadikölcsön jövedelmezősége.

Hadikölcsön lombard-jegyzés.

A hadikölcsön jegyzések alkalmával léptenyomon halljuk a jegyzésre felhívott egyén azon kifogását, hogy most kevés a pénzem, vagy a meglévő készpénzem üzletem folytatásához kell, így tehát sajnálom, nem jegyezhetek, pedig igen szeretnék.

Hogy ezen kijelentés akár való, akár pedig csak kibuvó, nem helyes, azt bővebb magyarázat nélkül is mindnyájan tudjuk és azt megtenni úgy a nemzet, mint saját érdekében egyetlen magyar állampolgárnak sem szabad. Nem pedig különösen azért, mert hála pénzügyi technikánk fejlettségének, meg van adva a mód, hogy bárki kevés pénzzel is a befizetett összeg ötszörösét jegyezhesse, hozzájárulva ezáltal a jegyzés sikeréhez amellelt, hogy tőkéjének oly magas kamatozást biztosít, mely túlhaladja a készpénzzel való jegyzés jövedelmezőségét.

Ezen mód a lombardirozás útján való kölcsön jegyzés.

Közönségünk igen helytelenül, ma már talán kevésbé, de az előző jegyzések alkalmával általában, ha csak lehetett, kerülte a jegyzés ezen módját; részben mert azt tartja, hogy csak azzal segíti az államot, amit készpénzben befizet, a többi az nem tiszta munka, de leginkább azért, mert ezen művelet előtte ismeretlen és így bizalmatlan iránta.

Téves felfogás az egyik, okatlan, vétkes maradás a másik, mert hiszen a lombardirozás mellett az állam megkapja nemcsak a befizetett, hanem az egész lejegyzett összeget, a fél pedig nemcsak a befizetett összeg kamatát, de az egész jegyzett kötvény szelvényének értékét élvezzi a kölcsön kamatának levonásával.

Mert mi az a lombardirozás? A lombardirozás egy egyszerű kölcsön ügylet, mit az alábbiakban könnyen megértünk.

— Az állam polgáraitól kölcsönt kér jó kamatra. Gazdúrám szeretne adni, mert segíteni kell az országot, igen ám, csak hogy az ő vagyona földben meg lábas jószágban fekszik és mindössze 1000 korona pénzecske szegyenkezik a láda fiában, pedig őt a mód után megilletné, hogy legalább 4000 koronát jegyezzen.

Mit csináljon most, hogy mindennek elég legyen téve? Igen egyszerű. Beviszi a pénzt valamelyik takarékpénztárba jegyez 4000 koronát, ezret lefizet, háromezerral meg adós marad. A takaréknak kifizeti az államnak mind a 4000 koronát, az érte járó kötvényt átveszi és a gazdúrám 3000 koronás tartozásának fedezetére magánál tartja. Ha azután az állam a kölcsönt majd vissza adja annak értékéből levonja a maga 3000 koronáját, 1000 koronát pedig vissza ad annak, aki azt befizette.

Ez a lombardra való jegyzés. Most nézzük mit kap jelen esetben évente, aki hasonló képen jegyez? Kapja a 4000 koronának 6%-os kamatát az 240 korona, fizet 3000 korona adósság után 5%-ot (ez a kormány által biztosítva van), vagyis 150 koronát, marad tehát neki 90 korona, ami a befizetett 1000 koronának 9 százaléki kamatozása. Hol kap ennyi kamatot még ha nem a takarékbba teszi is, hanem kölcsön adja másnak? De még több a kamat, mert a jegyzéskor 100 koronáért csak 97 kor. 50 fillért kell fizetni, az állam pedig annak idejében 100 koronát ad vissza.

Hogy pedig milyen biztos helyre tette, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy háromnegyed részig, sőt tovább is, bármelyik takaréknak ad rá kölcsönt, pedig a bankok megnevezik, kinek adjanak pénzt.

Ugyan így jegyezhet az, aki már előzőleg jegyzett és most nincs pénze, de a kötvénye meg van. Csak vigye be a bankba, ott a régi kötvény alapján jegyeznek részére újat is.

Félre tehát minden bizalmatlansággal, ne vétkezzen hazája és önmaga ellen senki, hanem amit elvonhat magától, fektesse hadikölcsönbe, melynek minden fillérével előbbre viszi igaz ügyünket a legközelebbi végső győzelemhez, mely megpecsételi azon történelmi igazságot, hogy: „Magyarország nem volt, hanem van és lesz.”

Balázs Andor,
a Tornaljai Takarékpénztár igazgatója.

Gömörben az első 3 hadikölcsönre 33914000 koronát jegyezték!...

A 3-ik magyar és osztrák hadikölcsön.

A világháború egyik legmeglepőbb jelensége az a bámulatos pénzügyi teherbírási, amelyről a magyar nemzet mindhárom hadikölcsön alkalmával fényes tanubizonyságot tett. Ismeretes, hogy a magyar birodalom nemzeti jövedelme a legkedvezőbb számítással is évi 6000 milliónál többre nem tehető, míg ezzel szemben Ausztria ipari és mezőgazdasági termelése évente legalább 14000 millió korona tiszta értéket produkál, Németország pedig Helfferich becslése szerint évi 43 milliárd márka, ami körülbelül 55 milliárd koronának felel meg. A nemzeti jövedelem nagyságához viszonyítva a magyar birodalom fényesen kiállja a versenyt a hadikölcsönök eredménye tekintetében úgy Ausztriával, mint Németországgal, noha évi nemzeti jövedelme a lakosság számához viszonyítva tudvalevően a legkisebb. A három német hadikölcsön ugyanis kerekén 30 milliárdra, az osztrák 91 milliárdra, míg ezzel szemben a magyar 43 milliárdra rugott, tehát aránylag a legnagyobb sikerű gazdasági erőfeszítést jelenti.

A harmadik hadikölcsön részletes magyar és osztrák adatait összehasonlítva kiténik, hogy a kölcsön demokratikus jellege tekintetében is győzelmesen álljuk a versenyt a tőkével jóval gazdagabb és a gazdasági kultúra nagyobb fokán álló Ausztriával.

A jegyzéseket nagyság szerint csoportosítva ugyanis a következő képet nyerjük:

A harmadik hadikölcsönre a magánosok és cégek jegyezték koronáikban:

A magyar birodalomban a kölcsön egész összege 2000 millió. — Ebből jegyezték:

- I. 500 koronáig 40 milliót.
- II. 600 koronán felül 900 k. ig 26 milliót.
- III. 1000 k.-tól 1900 k. ig ... 98 milliót.
- IV. 2000 k. nán felül 9900 k. ig 250 milliót.
- V. 10000 k. től 49000 k. ig ... 346 milliót.
- VI. 50000 k.-tól 99900 k. ig ... 162 milliót.
- VII. 100000 koronától teljebb... 470 milliót.

Ausztriában a kölcsön egész összege 4200 millió. — Ebből jegyezték:

- I. 500 koronáig 54 milliót.
- II. 600 koronán felül 900 k. ig 23 milliót.
- III. 1000 koronától 1900 kor. ig 112 milliót.
- IV. 2000 k. nán felül 9900 k. ig 344 milliót.
- V. 10000 kor. től 49000 kor. ig 616 milliót.
- VI. 50000 kor.-tól 99900 kor. ig 280 milliót.
- VII. 100000 koronától teljebb... 900 milliót.

Nálunk tehát a kisjegyzések összege (10000 koronáig) 415 millió, Ausztriában pedig 533 millió koronát képvisel, tehát nálunk a kisjegyzés a hadikölcsön 21%-át. Ausztriában azonban csak 12,7%-át tette ki. A közép nagyságú jegyzések aránya pedig nálunk 25% volt, Ausztriában csak 21,4%.

Mit gondolkozik? A hadikölcsönre habozás nélkül jegyezhet.

Hírek a hadikölcsön jegyzésről.

Forgácsok,

apró, a hadikölcsönrel kapcsolatban felvetődő két kis téma sorakozik itt egymás után.

*

A pénz is érték, a föld is érték. Ha nem műveljük a földet és parlagon hevertetjük, akkor is megmarad értéknek, bár az évről-évre bekövetkező elhanyagolás egyre kisebbíti annak értékét. Ha nem kamatoztatjuk a pénzt, de a ládafiában vagy a zörgő szalmazsákban rejtjük, akkor is megmarad a pénz értéke, legfeljebb a patkány rágja el vagy a szalmazsákra az esti pipából hullott szikra után következő láng eszi meg. Az értéke megmarad, de az évről-évre bekövetkező ár-emelkedések mellett mindig mutatkozik valami veszteség. Szóval, amilyen haszontalan jószág a nemzet közgazdasága szempontjából a parlagon heverő földbirtok, éppen olyan holt-tőke a nemzeti vagyono-odás nézőpontjából a kamatozatlan vagyon. — A jó gazda nem hagyja parlagon a földjét, az okos ember nem hagyja kamatozatlanul a pénzét...

És ha arról van szó, hogy miképpen helyezhető el észszerűen az otthon heverő pénz, miképpen érhető el a legnagyobb jövedelmezőség, hol kapható a legmagasabb kamat: minden jel a hadikölcsön felé mutat.

*

Örül a lelkem, amikor azt hallom, hogy a paraszt „kupónokat” vált be az adóhivatalnál. Ez eddig egy kiváltságos osztály előjoga volt, de a háború sok mindent demokratizálván, az értékpapír és a kupón fogalmát is népszerűsítette.

Nagyszerű jele ez a magyar nép érettségének is, mert az állampapír fogalmának átértéke s az abban való tőkebefektetés magasabb, de tiszta pénzügyi felfogást igényel.

Harmincznegy millió korona gurult el Gömörből a hadikölcsön nagyszerű céljai felé... Ha ennek a mostani, májusi kupónjait újra hadikölcsön céljaira lejegyezzük, újabb egy millió koronát adunk harczoló katonáink hősöknek.

Glin.

Az alispán rendelete a jelzálogos jegyzés tárgyában.

Lukács Géza alispán e hó 5-én a következő végzést adta ki: „A magyar földhitelintézetek országos szövetsége” a földbirtokosoknak módot kívánva nyújtani arra, hogy amennyiben nem rendelkeznek e zidő szerint hadikölcsön jegyzésére megfelelő készpénzzel, az intézetnél minden illeték, bélyeg és költség felszámítása nélkül, a földbirtokos részéről 10 évi részletben visszafizetendő, de ezen kívül is minden díj vagy stornó nélkül bármikor visszafizethető és a hadikölcsön jövedelmezőségének teljesen megfelelő kamatozása 50.000 koronánál nem kisebb jelzálog kölcsönöket engedélyez. — Midőn erről a vármegye földbirtokos közönségét és a földbirtokkal rendelkező r. t. városokat, kis és nagy községeket értesítem, egyben közlöm, hogy a részletes prospektus hivatalomnál megtekinthető vagy pedig esetleg a fent nevezett intézetnél (Budapest, V., Nádor utca 52. sz. a.) szerezhető meg.”

Ismertető füzet. A Gömörmegyei Népi Iparbank részvénytársaság a negyedik hadikölcsön propagálása végett egy ismertető füzetet állított össze, amelyet a feledi és rimaszombati járásbeli olvasóink lappeldányaihoz mellékelünk.

Gyapjutermelő gazdák értekezlete. A Gömör-kishontvármegyei Gazdasági Egyesület elnöksége a vármegye juhtartó és juhtenyésztő gazdáit e hó 13-án d. e. 10 órára Rimaszombatba, a vármegyháza földszinti tanácstermébe értekezletre hívta össze. Az értekezleten a gyapju ármegállapítása tárgyában megjelent kormányrendeleteket s a gyapju értékesítését tárgyalták. Az elnökség az értekezleten minden juhtenyésztő gazdát szívesen lát.

Országos vásár lesz Rimaszombatban e hó 15. és 16-án. A rendesen forgalmas és élénk vásár jövedelmének elhelyezésére legbiztosabb és legelőnyösebb mód a hadikölcsön-kötvények vásárlása.

A Gömörmezei Nép- és Iparbank R.-t. úgy a készpénz, mint a lombard jegyzéseknél minden 100 korona jegyzés után a hivatalos árból 50 fillér jutalékot térít meg. — Május hó 5 ig nagyobb jegyzések a következők: Gömörmezei Nép- és Iparbank ... 250000 K Feled és Vidéke Takarékpénztár ... 100000 K Karasz Andrásné ... 31000 K Rimaszombat város gyámpénztára ... 20000 K Karasz András ... 13000 K Fuchs Sámuelné ... 12000 K Pólos János és neje ... 10300 K Maljár János ... 10000 K özv. Harmatzy Béláné ... 10000 K Czibur Pál ... 10000 K Gizella kiseddóvó alapja (R-szombat) 12000 K Ref. egyház Rimaszombat ... 6000 K Osváth Dániel ... 6000 K özv. Lipka Andrásné ... 6000 K Fekete József ... 6000 K

A Dobsinai Polgári Takarékpénztárnál az első jegyzési határidővel bezárólag összesen 115300 koronát jegyeztek a negyedik hadikölcsönre.

A rimakokovai hitelszövetkezetnél május hó 5 ig 109950 korona hadikölcsönjegyzés történt.

A Nyustyai Takarékpénztárnál az első jegyzési időszakban 95450 korona értékű hadikölcsön jegyzés történt.

A Tiszolczi Takarékpénztár részv. társ. 7500 K értékű hadikölcsönjegyzést bonyolított le eddig.

A Concordia jegyzése. A csetneki Concordia-társulat a negyedik hadikölcsönre éppen úgy mint a harmadikra 50000 korona értékben tett jegyzést.

Nagy jegyzések a Putnoki Takarékpénztárnál. A Putnoki Takarékpénztár a következő nagyobb jegyzéseket közli velünk: Gróf Serényi Béla ... 100000 K Putnoki Hungária gőzmalom ... 100000 K Putnoki Takarékpénztár ... 100000 K Deme Sándor ... 50000 K A jegyzések az utolsó napokban igen erős lendülettel indultak meg, úgy, hogy a Putnoki Takarékpénztár a legszebb reményekkel néz a jegyzés eredményessége elé.

Az erdei alapok jegyzése. A vármegyei közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága a különféle erdei alapok terhére a negyedik hadikölcsön céljaira 36000 kor. értékben tett az 5 $\frac{1}{2}$ % os pénztárjegykölcsön céljaira jegyzést.

A vármegye 400.000 koronát jegyez. A vármegye közgyűlése kedden, e hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésében felhatalmazást adott az alispánnak arra, hogy a megye anyagi erejéhez mérten legfeljebb 400.000 korona értékben tegyen a Rimaszombati Takarékpénztárnál s a Gömörmezei Nép- és Iparbanknál a negyedik hadikölcsönre jegyzést.

Az Ajnácskői Takarékpénztárnál május hó 5 ig a következő nagyobb jegyzések történtek:

Tóth Deme Ferencz Óbást	2000 kor.
Tóth Deme Margit "	500 "
Tóth Deme Rozália "	500 "
Lőwi Jónás Ajnácskő	6000 "
Lőwi Ignác Sátoraljauhely	6000 "
Braun Bertalan Almágy	5000 "

Gömörben minden emberre 200 korona jegyzés jut. Érdekes kis számítás végezett a minap a hadikölcsönrel foglalkozó egyik gömöri egyén. Abból kiindulva, hogy a vármegye lakosainak száma a békeidőben 183.784 volt s ez a szám a katonai bevonulás folytán 170.000 re apadt, kiszámította, hogy a három hadikölcsönre jegyzett 34 millió koronából e szerint minden főre 200 korona jegyzés jut.

Nagyszerű eredmény két községben. A keleméri körjegyzőség két községéből: Kelemér és Naprágyból azt az öröndetes hírt kaptuk, hogy a két község összesen alig több mint ezer lakosa a negyedik hadikölcsönre eddig 104500 koronát jegyzett. Ez az eredmény a körjegyző lelkes ténykedéséről is beszél, de a lakosság öntudatos és hazafias gondolkodását is demonstrálja.

Lelkes szózat a gazdákhöz. A vármegyei gazdasági egyesület hivatalos lapjában, a „Gazdasági Tudósító”-ban „Nemzeti áldozat készség” cím alatt lelkes hangú felhívás jelent meg a vármegye gazdaközönségéhez intézetten, amelyből a következő részletet közöljük:

„Most dől el valóban, hogy jobbra e vagy balra fordul a sorsunk. Az amerikai dollárkiárályok érdekeinek hűséges gondozója jóvoltából egy újabb bonyodalom veszedelme van a közeli láthatáron, amivel aztán be is telt a mérték, vagyis magyarán mondva a háboruban álló központi hatalmak Amerika hadüzenete után aligha várhatnak újabb hadüzenetet, azonban felfogásunk szerint azok az országok, köztük tehát mi is, amelyek erkölcsi és anyagi erejük tudatában olyan sziklaszilárdan megállották a helyüket annyi ellenség, annyi veszedelem közepette, ha rákerülne a sor, már a tengerentúli újabb ellenségtől sem fognak megijedni. — Nem ijedünk meg valóban, mert anyagi és erkölcsi erőnk tényleg van bőségesen. Szinte álomszerűleg tűnik fel az a kicsinyhittőség, amely a háboru előtt élt a lelkekben. — Vajjon ki merte akkoriban feltételezni, hogy ez a sok gazdasági bajjal küzdő ország annyi hősiességet, annyi tenger sok milliót tudjon produkálni, még az esetben is, ha saját épségéről, saját létéről van szó. Hiszen jól ismerhetjük a negyvennyolczas időköt, ismerjük Mária Terézia korszakát. Magyarországon az „életünket és vérünket” többször is megismétlődött már. — Különösen a szabadságharc idején volt a nemzet áldozatkésztsége oly nagymértékű, amely az egész világnak bámulatát kivívta. Ha azonban összevetünk minden körülményt, a mostani áldozatkésztség sokszorta nagyobb. Most nem milliókat, hanem milliárdokat hoz össze a magyar nemzetnek a maga igazában lefektetett rendíthetetlen hite. Eppen ezért a legnagyobb bizalommal nézünk az újonnan kibocsátott hadikölcsön jegyzéseinek sikere elé. Hisszük, sőt az eddigi eredmények már is mutatják, hogy a mostani hadikölcsön még az előzőeket is felülmúlja mulni nagyságban. — Különös reményünk van pedig arra, hogy a gazdaközönség, amely évek hosszú során át bezárta a pénzeszekerényét minden állami hitelművelet előtt, most teljesen levetkőzi a tartózkodás elavult köntösét. — Már az előbbi hadikölcsönökből a gazdák, főleg a kisgazdák is tekintélyes mértékben vették ki részüket s azt hisszük, hogy a viszonyoknak ez az öröndetes változása állandóvá lesz, a magyar kisgazda is megtanulja azt, hogy a pénzének fölöslegét legcélszerűbben gyümölcsösítheti, ha azzal egyuttal hazájának szolgálatot tesz.

Apró hírek innen-onnan.

A hanvai ref. egyházközség — mint értesülünk — a negyedik hadikölcsön céljaira 8000 koronás jegyzést tett.

A Coburg hercegi bánya- és kohóművek r.-t. a IV. hadikölcsönre 100.000 koronát jegyzett. Ugyancsak százezer koronát jegyzett a *Putnoki Hungária gőzmalom r.-t.* is.

A hadikölcsön és a vasárnapi munkaszünet. A kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a kereskedelmi miniszter ur 27.574. sz. a. kelt rendeletével a hadikölcsön jegyzés előmozdítása érdekében megengedte, hogy a bankok és pénzüintézetek folyó évi április 29-én és június 5 e közé eső vasárnapokon pénztáraikat nyitva tarthatják és hivatalaikban akadálytalanul dolgozhassanak.

A rozsnyói róm. kath. püspökség, mely az előző hadikölcsönök alkalmával is derekasan kivette részét, ez alkalommal 50.000 koronát, a *rozsnyói róm. kath. kegyes-alapítványi pénztár* pedig 100.000 koronát jegyzett.

Dusza János pelsőczy ref. lelkész az előző hadikölcsönök alkalmával is óriási agitációt fejtett ki a siker érdekében. Most — úgy értesülünk — egy nap alatt, házról-házra járva *egyszázezer korona* jegyzést gyűjtött Pelsőczy községben.

A runyai ref. elemi iskola növendékei a negyedik hadikölcsönre 50 korona, filléreikből összegyűjtött pénzüket jegyezték le.

Rozsnyó város képviselőtestülete május 3 án d. u. rendkívüli közgyűlést tartott *Pösch József dr. polgármester* elnöklése alatt a negyedik hadikölcsön ügyében. — A közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy a negyedik hadikölcsönre 100000 koronát jegyez, telerészben a Rozsnyói Takarékpénztár és Zálogház Részvénytársaság és telerészben a Gömöri Takarékpénztár Részvénytársaság útján.

Hadifoglyokat és katonai munkás osztagokat foglalkoztató gazdák figyelmébe!

A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület Áruosztályánál Rimaszombat:

kaszák, kaszakövek, kaszanyelek és kaszaszerelvények

előnyös áron, korlátlan mennyiségben beszerezhetők.

Kaszák árai a minőség és nagyság szerint **125—185 fillér** között vannak darabonként. Rendelésnél a kasza nagysága megjelölendő.

Hadifoglyokat és katonai munkás-osztagokat foglalkoztató gazdák mielőbb sziveskedjenek rendelésüket beküldeni

a Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület Áruosztálya Rimaszombat

czimére.

:: Telefon: 45. szám. ::

Vessük be az eddig be nem vetett földjeinket is!

Sok gazda, részint az időjárás, részint pedig igaerő hiánya miatt nem volt képes minden földjét bevetni. Mi vel minden növényt akkor ajánlatos elvetni, amikor annak az ideje van, mert a kései vetés a termést kocz káztatja. **Kimaradt földjeinket** vessük be

későn vethető

növényekkel. — Ilyen két növény, mely vármegyénkben is sikerrel termelhető és május—június hónapokban vethető a **muhar és köles.**

Muhar és köles mag

jó minőségben bármilyen mennyiségben beszerezhető

a Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület Áruosztályánál Rimaszombat.

Telefon 45. szám. :: Telefon 45. szám.

Aláírási felhívás.

A magyar királyi kormány a háboru kiadásainak további fedezésére

folyó hó 23-ig

terjedőleg a negyedik hadikölcsön jegyzésére hívja fel a hazafias közönséget.

A most kibocsátásra jutó

**6%-os állami járadék-kölcsön és
5½%-os állami pénztár-jegy kölcsön**

a pénzügyminiszter feltételei szerint ép oly előnyös tőke-befektetési értékpapir, mint az első hadikölcsönök voltak és a haza iránt való szent kötelességét rója le az, a ki e kölcsönök jegyzésével a pénzügyi kormányt a háboru viseléséhez szükséges pénz megszerzésében támogatja.

Ma már az egész nemzet áll szemben ellenségeink tömegével. Fiaink, testvéreink, apáink vivják dicsőséges harczukat szeretteiknek szabadságaért és a haza függetlenségeért.

Am küzdő harczosaink a végső diadalt csak úgy érhetik el, ha mi, itthonmaradottak is rendithetlenül kitartunk és a felelős kormányt szent lelkesedéssel tesszük képessé arra, hogy vitéz leventéinknek ágyut öntessen, fegyvert kovácsoltsasson, ruhát és élelmet adhasson.

Jegyezzen most is mindenki ép oly nemes lelkesedéssel, mint az előző kölcsönöknél ezen új kibocsátású értékpapirokból. Mutassa meg a társadalom minden rétege, hogy hazaszeretete kiapadhatlan erőforrása nemzetünk létének és virulásának.

Ezen kérésünket kivétel nélkül mindenkihez intézzük, de mégis legelső sorban most is egyházi, közigazgatási és tantestületi szervezetek vezetőihez fordulunk.

Fenkölt gondolkozású lelkészeink, minden elismerésre méltó, tevékeny jegyzői karunk és lelkes tanférjaink már eddig is nagy eredményekkel gazdagították honfiai érdemeiket és bizonyára igyekezni fognak ezuttal is hatni minden jó iránt fogékony népünkre, hogy megtakarított tőkét a negyedik hadikölcsön jegyzésével a haza rendelkezésére bocsássa.

Ne tartsa senki kamatozatlanul otthon pénzét, hanem fordítsa azt a most kibocsátás alatt levő hadikölcsön jegyzésére.

Intézetünk jegyzéseket állandóan elfogad és készpénzjegyzéseknél

minden 100 korona után 50 fillér jutalékot

térit meg.

Rimaszombat, 1916. május hó.

A Rimaszombati Takarékpénztár.

Hol jegyezhetünk hadikölcsönt?

Rimaszombatban és a rimaszombati és feledi járásban :

- A Rimaszombati Takarékpénztárnál,
 A Gömörmegyei Nép- és Iparbanknál,
 A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbanknál,
 A Rimaszombati Kereskedelmi- és Közgazdasági Banknál,
 az Általános Bank fiókjánál s a M. kir. Adóhivatalnál **Rimaszombatban.**
 A Nyústyai Takarékpénztárnál **Nyústyán.**
 A Tiszolczi Takarékpénztárnál **Tiszolczon.**
 A Feledi Takarékpénztárnál **Feleden.**
 Az Ajnácskői Takarékpénztárnál **Ajnácskön.**
 A Rimaszécsi Takarékpénztárnál **Rimaszécsen.**
 A Rimaszombati Takarékpénztár Fiókjánál **Klenócson.**
 A Hitelszövetkezetnél **Rimakován.**
 A Hitelszövetkezetnél **Sőregen.**

Rozsnyón és a rozsnyói járásban :

- A Rozsnyói Takarékpénztár és Zálogháznál,
 a Sajóvölgyi Banknál,
 a Magyar királyi Adóhivatalnál **Rozsnyón.**
 A Pelsőczyi Közgazdasági Banknál,
 a Rozsnyói Takarékpénztár Fiókjánál **Pelsőczön.**
 A Hitelszövetkezetnél,
 a Rozsnyói Takarékpénztár Fiókjánál **Csetneken.**
 A Hitelszövetkezetnél **Krasznahorkaváralján.**

Jolsván, Nagyrőczen és a nagyrőczei járásban :

- A Jolsvai Takarékpénztárnál **Jolsván.**
 A Nagyrőczei Takarékpénztárnál,
 a Nagyrőczei Népbanknál,
 a Magyar kir. Adóhivatalnál **Nagyrőczen.**

Dobsinán :

- A Dobsinai Polgári Takarékpénztárnál **Dobsinán.**

A Tornaljai járásban :

- A Tornaljai Takarékpénztárnál,
 a Tornaljai Banknál,
 a Rozsnyói Takarékpénztár Fiókjánál,
 a Magyar kir. Adóhivatalnál **Tornalján.**
 A Hitelszövetkezetnél **Sajószentkirályon.**

A putnoki járásban :

- A Putnoki Takarékpénztárnál **Putnokon.**

A ratkói járásban :

- A Tornaljai Takarékpénztár Fiókjánál **Ratkón.**

A garamvölgyi járásban :

- A Garamvölgyi Takarékpénztárnál **Pohorellavasgyár.**

Valamennyi m. kir. postahivatalnál!